

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1
13100 HÄMEENLINNA

Hollolan kunnan lausunto

Diaarinumero 2750/03.04.04.04.10/2024

13.1.2025

Kunnallisvalitus Hollolan kunnan valtuuston päätöksestä §59 11.11.2024

Hämeenlinnan hallinto-oikeus kehottaa antamaan lausunnon Hollolan kunnanvaltuusto 11.11.2024 § 59 päätöksestä jätettyyn kunnallisvalitukseen liittyen (Diaarinumero 2750/03.04.04.04.10/2024).

Lausunnossa tulee antaa selostus asiasta, vastata oikeudenkäynnin osapuolen esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausua esitetystä selvityksestä.

Selostus asiasta

Hollolan kunnan valtuusto on kokouksessaan 17.2.2020 §6 päättänyt talouden tasapainottamiseen liittyvistä palveluverkkoa koskevista toimista, joista yksi on Tiilikankaan koulun sulkeminen vuonna 2025 (*liite 1*). Päätös on Tiilikankaan koulun osalta ollut yksimielinen ja se on saanut lainvoiman maaliskuussa 2020.

Vuoden 2025 talousarvion valmistelussa on huomioitu edellä mainittu lainvoimainen valtuuston päätös. Syksyn 2025 aikana Tiilikankaan koulun lakkautus on noussut esille useissa yhteyksissä. Hollolan valtuuston kokouksiin liittyen, kunnassa on käytäntö, jossa asioiden esittely valtuutetuille tapahtuu kokousta edeltävällä viikolla valtuustoinfossa, esityslistan julkaisun jälkeen. Valtuuston 11.11.2024 kokouksen osalta valtuustoinfo on järjestetty 6.11. klo 16-18:10 Heinsuon koululla. Läsnä tai etäyhteyksin infoon osallistui 29 valtuutettua 43:sta ja 6 varavaltuutettua, sekä viranhaltijoita ja asiantuntijoita. Valtuustoinfossa on esitelty mm kunnanhallituksen talousarvioesitys. Tässä yhteydessä valtuutetut ovat saaneet laajan tietomäärän koulun teknisestä kunnosta, sulkemisen talousvaikutuksista sekä runkosuunnitelmaa opetuksen järjestämisestä 2025 syksystä alkaen.

Talousarviokäsittelyn yhteydessä 11.11.2024 §59 (*liite 2*), Tiilikankaan koulun sulkemisesta on valtuuston kokouksessa käyty vilkas keskustelu. Kokouksessa on asian osalta suoritettu kaksi äänestystä.

1. Esitys jatkovalmisteluun lähettämistä, Tiilikankaan koulun osalta. Valtuusto hylkäsi esityksen jatkovalmisteluun lähettämistä ja jatkoi asian käsittelyä tehdyn valmistelun pohjalta.
2. Esitys, että Tiilikankaan koulun toiminnan lopettamista lykätään ja koulun toimintaa jatketaan yhden lukuvuoden ajan 2025-2026 niin, että tuon lukuvuoden aikana asia valmistellaan kaikilta osin perusteellisesti, kaikki asianosaiset siihen osallistaen. Valtuusto hylkäsi tehdyn muutosehdotuksen.

Käsittelyn ja äänestysten jälkeen valtuusto hyväksyi kunnanhallituksen päätösehdotuksen vuoden 2025 talousarviosta. Esitykseen sisältyi valtuuston 17.2.2020 §6 mukaisesti, että Tiilikankaan koulun toiminta päättyy elokuussa 2025.

Kunta on 2.1.2025 saanut Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta tiedon asiaa koskevasta kunnallisvalituksesta.

Hollolan kunnan lausunto kunnallisvalituksesta esitettyihin väitteisiin ja vaatimuksiin

Kunnallisvalituksen tehneet ovat esittäneet mm seuraavia väittämiä asian käsittelyyn liittyen

1. Valtuusto on tehnyt päätöksensä 11.11.2024 §59 osalta vajavaisin tiedoin.
Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, että asian laajempi esittely on tapahtunut 6.11.2024. Tässä yhteydessä valtuutetut ovat saaneet laajan selvityksen Tiilikankaan koulun tilanteesta ja sen sulkemisen aiheuttamista vaikutuksista. Valtuuston kokouksen aikana on kannatetusti esitetty Tiilikankaan koulun osalta talousarvion palauttamisesta jatkovalmisteluun. Valtuusto on kokouksessaan äänestäen ilmaissut, että jatkovalmistelua asian osalta ei tarvita ja asia voidaan Tiilikankaan koulun osalta päättää tehdyn valmistelun pohjalta.
2. Talousarviossa on huomioitu säästö -248.000 €, mutta oppilaiden siirtämiseen ei ole varattu talousarviossa rahaa.
Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, että talousarviokirjasta ilmenevä säästö -248.000 euroa on syksyiltä 2025 arvioitu säästö. Säästö sisältää ensisijaisesti kiinteistöön liittyviä kustannuksia (pääomakustannus, sähkö, vesi, siivous, kiinteistöhuolto ja tavanomainen korjaustoiminta), sekä perusopetuksen että varhaiskasvatuksen osalta. Oppilaiden sijoittuminen toiseen yksikköön on huomioitu, eli opetuskustannukset Tiilikankaan kouluta siirtyvien oppilaiden osalta on huomioitu talousarviossa.
3. Talousarviossa on kuljetuskustannuksiin oletettu syntyvän 10.000 euron säästö, vaikka Tiilikankaan koulun lakkautus lisää kuljetusoppilaiden määrää koulumatkan pidentyessä huomattavasti.
Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, että talousarviossa viitattu säästö on tavoite, jota haetaan Sivistys- ja hyvinvoinnin palvelualueen kaikista toiminnoista. Säästötavoite ei siis perustu Tiilikankaan koulun lakkautukseen, vaan laajempaan kuljetustarpeiden ratkaisuun. Joillekin oppilaille Tiilikankaan koulun lakkautus voi tarkoittaa pidempää koulumatkaa ja joillekin lyhyempää. Tiilikankaan ja Heinsuon koulun välinen etäisyys kävellen on 1,6 kilometriä ja autolla ajaen, Hälvälän suunnasta tultaessa, ajomatka kasvaa 0,9 kilometriä.
4. Koulun sulkemiseen liittyviä opetustilojen korjaustarpeita ei ole talousarviossa käsitelty ollenkaan. Heinsuon koulun muutostarve on esitetty vain suullisesti, ollen 300.000 euroa.
Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, että toisin kuin kunnallisvalituksessa esitetään, opetustilojen kunnostustarpeet on huomioitu talousarviossa. Opetustilojen muutostarpeille on talousarviossa varattu 300.000 euroa kiinteistöhuollon Pitkän Tähtäimen Suunnitelmassa vuodelle 2025. Kyseinen kustannus vuonna 2025 on Elinvoimavaliokunnan kustannuksissa ja veloitetaan sisäisesti Sivistys- ja Hyvinvointivaliokunnalta sisäisenä vuokrana tulevana toimintavuosina. Kustannus ja sen kirjausmenettely on kerrottu myös valtuutetuille valtuustoinfossa 6.11.2024.
5. 11.11. kokouksessa valtuutettujen toimesta tehtiin kaksi erillistä muutosehdotusta Tiilikankaan koulun jatkoajan osalta, mutta ongelmana oli, että asia olisi tullut käsitellä jo ennen vuoden 2025 talousarvion käsittelyä ja siten muutosehdotukset jouduttiin tekemään talousarvion näkökulmasta ja ainut, mihin talousarvion osalta pystyttiin puuttumaan, oli säästö Tiilikankaan koulun sulkemisen osalta, mutta ei kustannuksia oppilaiden siirrosta toisiin kouluihin, koska tätä ei oltu budjetoitu.
Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, että toisin kuin kunnallisvalituksessa esitetään, oppilaiden opetustoiminnan järjestäminen Tiilikankaan koulun sulkeutumisen jälkeen on huomioitu kunnan talousarviossa. Esitetty säästö 248.000 ei ole varsinaisesta opetustoimesta vaan kiinteistökohtainen säästö syksyiltä 2025.

6. Tiilikankaan koulun kunnosta on annettu kyseenalaista tietoa.
Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, että kunnanhallitus on saanut Tiilikankaan koulun teknisestä kunnosta katsauksen kokouksessaan 21.10.2024 (Liite 6). Tässä yhteydessä saatu selostus on yhtenevä valtuustoinfossa 6.11.2024 esitetyn kanssa, sekä kunnanjohtajan 19.11.2024 lähettämän viestin kanssa.
7. Talousarvion säästön osalta Tiilikankaan koulun vanhempainyhdistys Tiilki ry on saanut tietoa Hollolan Tilapalvelut Oy:n toimitusjohtajalta Reijo Reposelta Tiilikankaan koulun ylläpitokustannuksista vuosilta 2020-2024, yhteensä n. 808.000 €, ja korjauskuluista vuosilta 2020-2023, yhteensä 178.843 €. Vuonna 2024 remontteja ei ole tehty. Näiden lukujen pohjalta vuoden 2025 talousarvion osalta puolen vuoden säästö Tiilikankaan koulun osalta näyttää myös lasketun yläkanttiin.
Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, että Tilapalveluilta saatu kustannus ei huomioi puhdistuspalveluita, eikä pääomakustannusta. Talousarvioesityksessä esitetty säästö on linjassa kiinteistökustannusten nykytason kanssa.
8. Koulun sulkemispäätöksen yhteydessä annettu oppilasennuste ei ole toteutunut, vaan oppilasmäärä on selvästi ennustetta korkeampi.
Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, että oppilasmääräennusteen laatiminen on haasteellista. Hollolan kunta jakautuu kahdeksi maantieteellisesti järven erottamaksi kokonaisuudeksi (Vesikansa ja Maakansa) ja lisäksi kunnan ulkopuolelta tulevien oppilaiden (lastensuojeluyksiköt) suhteellinen osuus on suomalaiseksi kunnaksi varsin korkea. Verrattaessa 2020 esitettyä arviota 2024-2025 oppilasmäärästä (Liite 4), kokonaisuutena toteuma (20.9.2024, Liite 5) ylittää ennusteen noin 100:llä oppilaalla (Liite 3). Positiivisesta poikkeamasta 2/3 selittyy Vesikansan alueesta, johon Tiilikangas ei kuulu. Tarkasteltaessa Tiilikankaan koulun oppilasennustetta, tulee sitä tarkastella yhdessä elokuussa 2023 suljetun Hälvälän koulun kanssa. Kun vuonna 2020 ennustettiin oppilaita molemmissa yksiköissä 2024-2025 olevan yhteensä 187, vertailukelpoinen Tiilikankaan koulun toteutunut oppilasmäärä oli 176, eli 11 oppilasta ennustettua vähemmän. Kunnallisvalituksessa mainittu oppilasmäärän vaihtelu eri laskelmista johtuu osin myös siitä, että joissakin laskelmissa mukana on varhaiskasvatuksen lapset ja toisissa ei. Toisissa laskelmissa on ollut mukana sijoitetut oppilaat ja toisissa ei. Viittaus siihen, että virallista tietoa ei olisi saatavilla on virheellinen. Virallinen oppilashallinnon tilastointipäivä on 20.9. ja esimerkiksi Tilastokeskus julkaisee kunnittain virallisen tilaston oppilasmääristä. Virallinen oppilasmäärä on kuitenkin tiettyyn tarkoitukseen kerättyä tietoa, joka ei aina yksiselitteisesti kerro tulevasta oppilaskehityksestä. Kunnallisvalituksessa mainittu oppilasmäärän ennustettu lasku (noin 500 oppilasta) oli ajalta 2019-2026 (Liite 4), eikä sitä tule verrata vuoden 2023 tai 2024 oppilasmääriin, kuten kunnallisvalituksessa on tehty.
9. 17.2.2020 tehdyssä kunnan päätöksessä lakkauttaa Tiilikankaan koulu on kirjattu, että lakkauttamisasia voidaan ottaa uudelleen arvioitavaksi, jos lapsimäärien kehitys ei olekaan ennusteiden mukaista. Uudelleen arviointia ei ole tehty, vaikka lapsimäärien väheneminen on ollut merkittävästi vähemmän, mitä alun perin ennustettiin.
Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, että valtuuston päätös (Liite 1) Tiilikankaan koulun sulkemisesta, ei sisällä kirjausta lakkauttamaispäätöksen uudelleen arvioinnista. Päätöksen esittelytekstissä kerrotaan, että päiväkotiverkkoa tulee tarkastella myöhemmin lapsimäärän muuttuessa. Lapsimäärän muutoksella tässä asiayhteydessä viitataan silloisen hallitusohjelman kirjauksiin valtakunnallisista muutoksista varhaiskasvatukseen. Liitteen 3 laskelma osoittaa, että tarvetta uudelleenarviointiin Tiilikankaan koulun osalta ei ole.

10. Pyydettyä otetta valtuuston päätöksestä ei ole toimitettu, lukuisista pyynnöistä huolimatta.

Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan että, kunta on saanut lukuisia asiaan liittyviä asiakirjapyyntöjä. Selvityksen yhteydessä ei ole tullut sellaista pöytäkirjaa koskevaa tietopyyntöä, johon ei olisi vastattu. Kunnallisvalituksessa ei esitetä tarkkaa ajankohtaa tai tietopyynnön vastaanottajaa, jolloin tarkempaa yksilöityä selvitystä asiasta ei ole voitu tehdä.

Yhteenveto

Lausuntonaan hallinto-oikeudelle kunnanhallitus toteaa, että talousarvion valmistelu, käsittely ja päätöksenteko on tapahtunut valtuuston aiempien päätösten mukaisesti, lakia ja hallintosääntöä noudattaen. Valmistelun riittävyttä on arvioitu valtuuston kokouksessa ja todettu, että lisävalmistelua asiassa ei tarvita. Kunnallisvalituksessa esitettyihin viitauksiin epäkohdista on annettu vastaukset edellä.

Tässä lausunnossa esitettyjen asioiden valossa, kunnanhallitus katsoo valtuuston päätöksen perustuneen sen itsekäin toteamaan riittävään valmisteluun, eikä asiaa tule palauttaa valtuuston uuteen käsittelyyn.

Hollolassa 13.1.2025

Kunnanhallitus

Liitteet

Lausunnon liite 1 Pöytäkirjan ote Valtuusto 17.02.2020 §6
Lausunnon liite 2 Pöytäkirjan ote Valtuusto 11.11.2024 §59
Lausunnon liite 3 Oppilasennusteen ja toteuman vertailu lukuvuodelta 2024-2025
Lausunnon liite 4 Valtuuston päätöksen 2020 §6 liite oppilasennuste
Lausunnon liite 5 Primus Kouluittain oppilastilasto 2023 ja 2024
Lausunnon liite 6 Pöytäkirjan ote Kunnanhallitus 21.10.2024 §261